

Mesterségem címere

Földműves

Szántunk, vessünk, hogy jobban élhessünk... A földművelés az egyik legrégebb és legfontosabb munka: alapja, feltétele egész földi életünknek. Élelmet teremt az ember és a háziállatok számára, anyagot ruháinkhoz, fontos tárgyainkhoz.

A falvak lakóinak szerte a világon időtlen idők óta ez az alpmestersége, de félig-meddig földműves mindenki, aki földjén vagy háztáji kertjében növényt termeszt.

• Hogyan kezdődhetett?

A sorsára bízott ember kezdetben a vadon termett magokat, gyökereket, bogyókat gyűjtögette. Közben figyelt, és próbálkozott. Elleste a természet ritmusát, törvényeit. Kitépte a haszontalan növényt, hogy jobban növekedjék a hasznos. Kővel, bottal fellazította,

Üdv rád és házad népére,
te jó szántóvető.
Te mindig szívesen fogadsz,
miként a nyáridő.

Bach: Parasztkantáta

Hogy hívják még
a földművest?

ta, majd megöntözte a földet, kiválogatta a legszebb magvakat, és elvetett belőlük minél többet. Ágyat vetett a magnak, hogy jól aludjon, erőben ébredjen: megszületett az első ágyás.

• **Mag, mag, búzamag, benne aluszik a nap.** A régiek tudták, hogy a nap melege érleli, a hold ereje növeli a növényt. A naptól a Teremtő, a búzaszemről Jézus arca mosolygott rájuk. Imával, szertartásokkal kérték Isten segítségét a jó termésért vívott küzdelemben. Égi-ek és földiek hajdani összhangját idézik magyar szavaink: Teremtő, teremt, terem, termő, termés, nő, növény, növel, nevel, növeszt, növekedik.

Föld, föld, föld,
fekete barátom,
őrizd meg a magot,
legyen búza nyáron!

Hó, hó, hó,
felhő könnyű lánya,
földem takaróval
borítsd, fagy ne járja!

Szél, szél, szél,
jégcsap-ujjú vándor,
kerüld a vetésem
jövet téli táncból!

Nap, nap, nap,
föld, ég arany-anyja,
meleget, életet
lehelj minden magba!
(Tarbay Ede)

- **Vizet, vizet, mert meghalok!** – kiált Világszép Nádszálkissasszony, és kiált szinte minden növény a kaktuszon, bogáncson kívül. Meg is kapja olvadó hóléből, esőből, kánából vagy modern **öntözőrendszerekből**. De a rizsnek ez korántsem elég: palántáját vízbe kell ültetgetni, s aratásig vízben fejlődik, akárcsak a nád, a gyékény.

- Az öntözés csodái a **babiloni függőkertek**. Kr. e. 600-ban II. Nabukodonozor perzsa király építtette őket felesége számára, aki az Eufrátesz folyó síkságáról szülőföldjére, a dús lombú hegyek közé vágyott. Ezeket idézték a 40 méter magas, épített teraszok, melyekre fákat, bokrokat, virágokat telepítettek. Taposómalom és vödörösor segítségével rabszolgák juttatták fel a

folyó vizét a legfelső teraszra, ahonnan patakok, vízések csordogáltak alá, vidítva és öntözve a zöld piramist.

- A mai Mexikó területén, 650 évvel ezelőtt, az **aztékok veteményes kertjei**, a csinampák a Texcoco-tó vizén úsztak, így sohasem szenvedtek az aszálytól. Az aztékok a szittyóra földet hordtak, cölöpökkel, ágakkal megerősítették, trágyával, iszappal termékenyebbé tették.

- **Vetsz, vagy ültetsz?** Nem mindegy, ne keverjük hát, még akkor sem, ha első hallásra nem érezzük a különbséget. Nyelvünk pontosan kifejezi, sőt elmeséli: vetni, dobni, szórni ezrével a magot lehet, egyenként ültetni pedig a palántát. Ejtsd ki a szót: **vet**, és szinte látod – no nem a magot potyogtató vetőgépet, hanem a földművest, amint kimért léptekkel halad a frissen szántott földön, és a vállán átkötött abroszból, vászontarisznyából hinti, veti a magot: *Áldd meg, szaporítsd meg, édes Jóistenem...* S ha kimondod: **ültet**, látod asszonyát is, amint hajladozva, gyökérszoknyás, levélke-kontyos kis palántákat ültet egyenként, szép sorjába: *Ülj meg itt, a föld ölében, növekedj, gyarapodj szépen.* Ez volt a dolgok rendje hajdan: a gabonaféléket kint, a földeken a férfi, a zöldségeket, fűszereket, virágokat a ház körül az asszony termelte meg.

Gyom. Sorolj még szavakat, amelyek ugyanezt jelentik.

● **Az aratás** nehéz de örömteli munka. Az ősidőkben fogazott csont, aztán fa, majd fém **sarlóval** vágták le a gabonát. A marokszedéshez még nemrégiben is sarlót használtak. Az **ókori egyiptomi aratást** bemutató két képről kiderül, hogy csak a kalászt vágták le, állatokkal csépeltek, nyomtatták, az asszonyok magasból aláhullatva szelelték, választották el a pelyvát a gabonától. Az előtérben a férfiak nádkévé-t cipelnek. Ebből készült a papirusz.

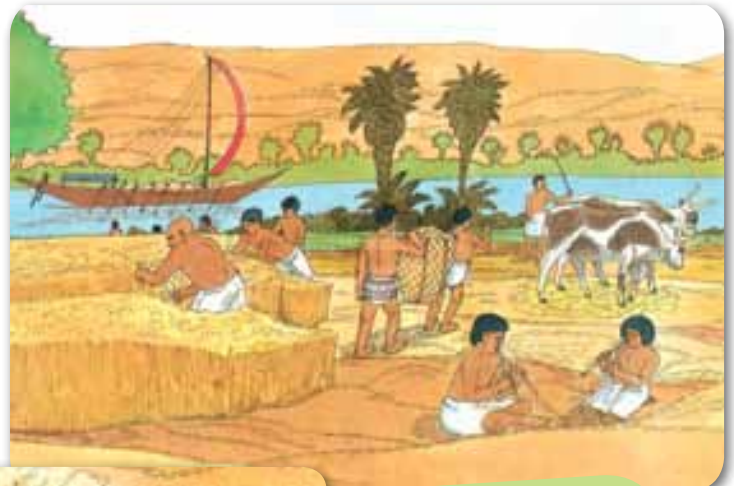
Zöld vagyok tavasszal,
nyáron pedig sárga,
fehéren kerülök
malomban a zsákba...
Mi az?

Hegyen-völgyön táncot jár,
hazaviszik, szegen hál...
Mi az?

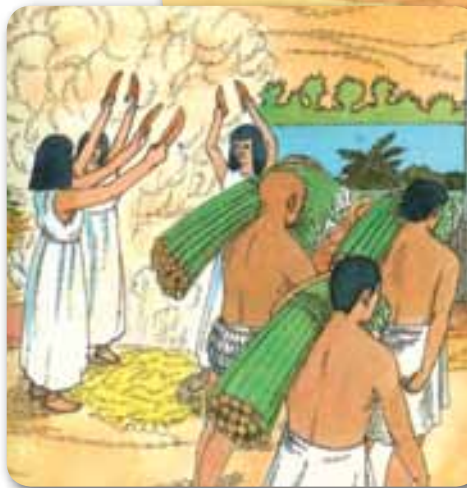
Hogy hívják és
mire használják a
búza szárát?

● A bottal való földtúráshoz képest óriási találmány volt **az eke**, mely először fából, majd vasból készült, kezdetben maga az ember, majd ökör, ló, végül traktor húzta. Képünk azt mutatja be, hogyan szántott, kapált, vetett 3000 évvel ezelőtt az **ókori görög földművescsalád**. A kisebb földet, kertet nem szántják, hanem **felásák**. A **boronával**, a kiskertben pedig a **gereblyével** tovább puhítják, egyengetik a földet, és betakarják az elvetett magot. Régen **kapálták**, ma inkább **gyomirtóval védik** a fejlődő növényt.

Mi a marokszedés,
kik végzik?

● **A kelták** 2800 évvel ezelőtt fejlett kultúra hordozói voltak szerinte Európában. Tőlük tanulta a többi nép a **lópatkolást**, ők fedezték fel a **kaszát** és egy különös **arató-eszközt**, a **vallust**. Az állat nem húzta, hanem tolt a kerekeken gördülő dobozt, melynek alsó peremén fésűszerű, éles penge volt. A levágott gabona a dobozban gyűlt össze.

- Fekete földben terem a jó búza.
- Sovány földön silány az aratás.
- A földet a gazda lábnyma hizlalja.
- Szántatlan földön gazt aratnak.

● Ma egyetlen gép aratja és csépele a gabonát. **A hatalmas farmokon, gazdaságokban** a növénytermesztés minden mozzanatát **gépek végzik**. Ennek van előnye és hátránya is. Igaz, hogy könnyebb így a munka, de kevesebb embernek jelent megélhetést, és az üzemanyag, a sok növényvédőszer szennyezi a környezetet, rontja a termés minőségét.

● Mohó korunk a régi eszközökkel együtt az elődök tudását is eldobja. Bölcs, mértéktartó, **környezetvédő gazdálkodás helyett** önző, pusztító hajsza folyik a **gyors haszonért**. A termőföld tönkremegy, elhasználódik, elszivatagosodik. Az árterületeket lecsapolják, a folyókat szabályozzák, ezért pusztítanak oly gyakran árvizek.

Péter

Falun unalmas az élet.

A földművesmunka nem is szakma, mindenki ért hozzá.

Ez a munka túl fáradtságos.

Útálók hajnalban kelni.

Sokat dolgozom kevés pénzért?

Lekicsinylés van abban, ha falusinak, parasztnak neveznek.

Pál

Tévedsz. Ki minek nem mestere, hohó-ra annak.

A város zsúfolt, szennyezett. A falu nyugodt, tiszta.

Minden munka könnyű, ha örömmel végezzük, és nehéz, ha nincs kedvünk hozzá.

Ha korán fekszel, korán is ébredsz, együtt a nappal, a madarakkal.

Ez a világ hibája. Változtassunk rajta, különben éhen hal az emberiség.

Ez buta előítélet. A parasztemberek őrzik értékes hagyományainkat, munkájuk létfontosságú, életerejük jövőnk alapja.

A tisztesség és az élet törvénye úgy kívánja, hogy Péter és Pál vitájából Pál kerüljön ki győztesen. A gyár nem pótolhatja a termőföldet. Az ember feltalálta a műanyagot, a műtrágyát, a műlisztet, de mindenikről kiderült, hogy egészségtelen. Ha élni akarunk, vissza kell térnünk a természeteshez. Vissza kell adnunk rangját, becsületét a szántóvetőnek, aki a teremtő nappal, a földdel, a vízzel, a levegővel szövetségben tiszta búzát, életet tesz asztalunkra. Legyünk földművesek!

Zsigmond Emese